
Więźniowie polityczni w Azerbejdżanie Rewolucja 1727

Polski Rocznik Praw Człowieka i Prawa Humanitarnego 2, 360-362

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Więźniowie polityczni w Azerbejdżanie
Rezolucja 1272/2002 z 24 stycznia 2002 roku
Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy
[w:] HRLJ 2002, t. 23, nr 8–12, s. 467–468

1.

Stając się członkiem Rady Europy, Azerbejdżan dobrowolnie przyjął solidne zobowiązanie, istotne z punktu widzenia prawa międzynarodowego, umocowane w pkt 14.iv.b. Opinii nr 222/2000, a mianowicie co do „zwolnienia bądź zapewnienia nowego procesu tym więźniom, którzy są uważani za <więźniów politycznych> przez organizacje ochrony praw człowieka, zwłaszcza p. Iskandera Gamidowa, p.Alikrama Gumbatowa oraz p.Raqima Gazijewa”. W styczniu 2001 r. Komitet Zagadnień Prawnych i Praw Człowieka wezwano do rekomendacji (Doc. 8919) ponawiającej zainteresowanie 12 członków Zgromadzenia losom więźniów politycznych w Azerbejdżanie.

2.

Władze Azerbejdżanu były świadome tych wymogów przynajmniej od czasu spotkania Komitetu Zagadnień Prawnych i Praw Człowieka, odbytego na Cyprze 22 maja 2000 r., w którym to dniu Komitet przyjął opinię w sprawie wniosku Azerbejdżanu o członkostwo Rady Europy.

3.

Zgromadzenie Parlamentarne wita inicjatywy podjęte przez Sekretarza Generalnego Rady Europy dotyczące powołania 3 ekspertów dla przygotowania poufnej opinii o przypadkach więźniów politycznych w Armenii i Azerbejdżanie. W związku z tym, uważa on za obowiązujące kryteria obiektywne przyjęte dla określenia więźniów politycznych w tych dwóch krajach.

4.

Zgromadzenie uznaje, że do dzisiaj ok.220 domniemanych więźniów politycznych zostało zwolnionych, włączając w to 6 spośród 17 uznanych za takich w raporcie ekspertów powołanych przez Sekretarza Generalnego.

5.

Zgromadzenie przyjmuje do wiadomości akty łaski udzielone przez Prezydenta Republiki Azerbejdżanu w dekreście z 29 grudnia 2001 r., poprzez które 57 więźniów zostało zwolnionych, włączając w to 27 uznawanych za więźniów politycznych przez organizacje pozarządowe, ale żadnego spośród tych z węższej listy ekspertów powołanych przez Sekretarza Generalnego.

6.

Zgromadzenie wita gotowość władz azerbejdzańskich w ramach ich zobowiązania podjętego 3 stycznia 2002 r. co do uczestnictwa – w ramach właściwego organu Zgromadzenia – w pracy mającej na celu konkretne rozwiązywanie problemów każdego z domniemyanych więźniów politycznych w Azerbejdżanie.

7.

Pomimo tych zachęcających rezultatów, Zgromadzenie oczekuje od Azerbejdżanu wykazania silnej woli politycznej w kierunku rozwiązania problemu w jego całości.

8.

Jeśli chodzi o 3 więźniów wymienionych w Opinii nr 222/2000, Zgromadzenie przyjmuje do wiadomości podjętą przez Prokuratora Generalnego z 26 grudnia 2001 r. decyzję w sprawie przedłożenia ich skazań do ponownego rozważenia przez Trybunał Apelacyjny. Zgromadzenie oczekuje jednak od Azerbejdżanu ponownego rozważenia politycznej przydatności ich zwolnienia, w celu uniknięcia wznowienia napięć z przeszłości. Bardzo poważny stan zdrowia dwóch spośród nich także powinien być wzięty pod uwagę dla przyznania im zwolnienia ze względów humanitarnych.

9.

Zgromadzenie powtarza i podkreśla, że reguły słusznej rozprawy – umocowane w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i wyjaśnione w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka – w każdej sprawie muszą być przestrzegane. Zatem, jeśli osoby mają podlegać ponownemu procesowi, jak do tego wzywa Opinia nr 222/2000, należy rozpoczynać od początku śledztwo sądowe. Nadto, osoby oskarżone mają od początku postępowania dysponować pomocą obrońcy według własnego wyboru. Procesy mają mieć charakter publiczny i swobodnie dostępne dla obserwatorów z organizacji międzynarodowych i NGO's.

10.

Zgromadzenie domaga się także zwolnienia pozostałych więźniów politycznych z listy 17 spraw pilotażowych uznanych za takowe przez ekspertów powołanych przez Sekretarza Generalnego(...).

11.

Ponadto, w charakterze gestu dobrej woli, Zgromadzenie domaga się przeglądu spraw tych domniemyanych więźniów politycznych, na korzyść których Sprawozdawca Komitetu Zagadnień Prawnych i Praw Człowieka wstawił się u władz podczas jego wizyty w Baku 27–28 grudnia 2001 r.(...).

12.

Zgromadzenie powtarza, że nie może być żadnych więźniów politycznych w żadnym z państw członkowskich Rady Europy.

13.

Zgromadzenie zastrzega sobie prawo do podjęcia wszelkich będących w jego dyspozycji środków właściwych celem przekonania władz azerbejdzańskich do potrzeby zwolnienia bądź ponownego procesu każdego więźnia uważanego za więźnia politycznego, zgodnie z zobowiązaniem zaciągniętym przy okazji przystąpienia kraju.

14.

Zgromadzenie jest zdecydowane do odbywania debat informacyjnych dotyczących domniemanych więźniów politycznych w Azerbejdżanie oraz do oferowania zainteresowanym mediom sposobności nadawania ich w telewizji i radio w całym kraju.

Rekomendacja CM/Rec(2007)7 Komitetu Ministrów dla Państw Członkowskich w sprawie Dobrej Administracji z 20 czerwca 2007 r.

Komitet Ministrów – na podstawie postanowień art. 15/b/ Statutu Rady Europy –

Zważywszy na Rekomendację 1615(2003) Zgromadzenie Parlamentarne, która wzywa Komitet Ministrów do zaprojektowania modelowego tekstu podstawowego prawa jednostki do dobrej administracji oraz jednolitego, wszechstronnego i skonsolidowanego modelowego kodeksu dobrej administracji, opartego w szczególności na Rekomendacji Komitetu Ministrów Nr R(80)2 i rezolucji (77)31 oraz na Europejskim Kodeksie Dobrego Postępowania Administracyjnego (2001 r.), w celu zdefiniowania podstawowego prawa do dobrej administracji, a przez to ułatwienia jego skutecznego urzeczywistniania w praktyce;

Zważywszy na Rezolucję (77)31 Komitetu Ministrów w sprawie Ochrony Jednostki w kontekście Aktów Władz Administracyjnych;

Zważywszy na Rekomendację Nr R(80)2 Komitetu Ministrów dotyczącą Wykonywania Kompetencji Dyskrecjonalnych przez Władze Administracyjne;